

## РЕЦЕНЗІЯ

на дисертаційну роботу

**Сновидович Ірини Григорівни**

“Формування управлінських компетентностей молодих фахівців  
у закладах вищої освіти”,

подану на здобуття ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління  
та адміністрування” за спеціальністю 073 “Менеджмент”

**Актуальність теми дисертаційної роботи.** Одним з важливих напрямів поліпшення якості людського капіталу та забезпечення конкурентних переваг є удосконалення системи підготовки молодих фахівців у закладах вищої освіти в національній економіці України. Процес здобуття вищої освіти студентами та механізми його адаптації до вимог українського і глобального ринків праці є багатоаспектним явищем, що залежить від поточної соціальної, економічної і політичної ситуації та очікувань. Швидкість технологічних змін і цифровізація, відкритість національної економіки і високий рівень конкуренції вимагають належного володіння управлінськими компетентностями молодим фахівцем. Ці компетентності та здобуті фахові знання дають змогу випускнику вищого навчального закладу адаптуватися до поточної соціально-економічної і політичної ситуації в Україні та світі.

Вважаємо, що дисертаційна робота Сновидович І.Г. виконана на актуальну наукову тему, що вирішує складну проблему, пов'язану з розробленням теоретико-методологічних і практичних засад формування управлінських компетентностей молодого фахівця у закладах вищої освіти України.

**Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами Університету та кафедри.** Дисертаційна робота Сновидович І.Г. є складовою частиною комплексної держбюджетної науково-дослідної роботи кафедри менеджменту економічного факультету Львівського національного університету імені Івана Франка “Управління конкурентоспроможністю агропродовольчої продукції в господарській системі України” (номер державної реєстрації 0120U101814). Здобувачка наукового ступеня бере участь у виконанні науково-дослідної теми “Розвиток лідерських якостей працівників освіти в умовах реформування галузі”, що проводить навчально-науковий центр

розвитку персоналу та лідерства Київського університету імені Бориса Грінченка (номер державної реєстрації 0116U005688).

**Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, їх достовірність.** Сформульовані теоретико-методологічні і практичні положення наукової новизни, висновки, пропозиції та рекомендації є достатньо обґрунтованими та достовірними. Підґрунтям цього є значний обсяг опрацьованого матеріалу, використання широкого спектру загальних і спеціальних методів наукового пізнання. Це дало можливість автору здійснити ґрунтовний аналіз та оцінку особливостей формування управлінських компетентностей молодого фахівця у вітчизняних закладах вищої освіти.

На підставі детального ознайомлення із планом, змістом і анотацією дисертаційної роботи Сновидович І.Г. доцільно стверджувати, що дослідження має логічну структуру, поставленої мети досягнуто, сформульовані завдання вирішено.

**Наукова новизна результатів кваліфікаційної роботи.** Ознайомлення зі змістом дисертації дало можливість визначити основні наукові положення та висновки, що сформовані автором і характеризуються науковою новизною:

- *вперше* запропоновано інфологічну модель формування управлінських компетентностей молодих фахівців, що сприяє забезпеченню безперервного розвитку здобувачів вищої освіти через інтерактивну взаємодію усіх функціональних елементів системи управління закладом вищої освіти. Важливим є включення інформаційної й аналітичної підсистеми формування управлінських компетентностей молодих фахівців, що дає змогу удосконалити систему взаємодії структурних підрозділів закладів вищої освіти та освітньої діяльності;
- *удосконалено* процес ідентифікації і вибору основних ознак, які об'єднують управлінські компетентності в частині розроблення класифікації управлінських компетентностей; формування переліку важливих управлінських компетентностей, які будуть необхідні молодим фахівцям для їх наступного професійного розвитку; вироблення сукупності навичок молодих фахівців, які є затребуваними серед працедавців і сприятимуть покращенню особистих здібностей, успішному працевлаштуванню і

кар'єрному зростанню;

- *набули подальшого розвитку* науково-прикладні пропозиції з аналізу тенденцій взаємодії вищої освіти та ринку праці в Україні в частині використання результатів соціологічного опитування для моніторингу стану працевлаштування випускників і вимог роботодавців, які наймають на роботу молодих фахівців, визначення рівня задоволеності випускників і роботодавців здобутими управлінськими компетентностями з позиції покращення якості надання освітніх послуг, вдосконалення напрямів співпраці та взаємодії вищої освіти і ринку праці.

**Теоретичне та практичне значення одержаних здобувачкою результатів.** Теоретичні та науково-методологічні положення дисертаційної роботи Сновидович І.Г. використано у навчальному процесі на економічному факультеті Львівського національного університету імені Івана Франка під час викладання таких навчальних дисциплін як “Система оцінювання та мотивації персоналу” і “Стратегічне управління людськими ресурсами”.

Практичне значення сформульованих автором теоретичних положень, висновків і рекомендацій полягає у можливості їх використання для розвитку науки про менеджмент та практики господарювання задля підвищення ефективності формування управлінських компетентностей молодих фахівців у закладах вищої освіти України. Основні наукові положення і рекомендації дисертаційної роботи, які мають практичну значущість, прийняті до впровадження в діяльності Департаменту економічної політики Львівської обласної державної адміністрації, Науково-дослідного центру соціальної й демографічної політики та управління “ДЕМОС” Національного університету “Львівська політехніка”.

Ознайомлення із дисертаційною роботою Сновидович І.Г., розробленими і представленими у ній науковими положеннями і рекомендаціями дає змогу зробити висновок про достатній ступінь їх обґрунтованості згідно з встановленими вимогами. Дисертація відповідає спеціальності 073 “Менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування”. Наукові положення, висновки та рекомендації, наведені у дисертаційній роботі є достовірними та науково обґрунтованими.

### **Повнота наукових положень дослідження у дисертації та публікаціях.**

Дисертаційна робота Сновидович І.Г. є завершеним, самостійно виконаним та логічно побудованим науковим дослідженням, яке містить оригінальне вирішення наукової проблеми – поглиблення наявних і розроблення нових теоретико-методологічних і прикладних засад формування управлінських компетентностей молодих фахівців у закладах вищої освіти України. Основні наукові положення та висновки сформульовано автором особисто та відображають особистий внесок дисертанта, їх опубліковано у фахових наукових виданнях, у тім числі одне з них індексується у міжнародній наукометричній базі Web of Science. Достовірність головних наукових положень дисертаційної роботи підтверджується їхньою апробацією на міжнародних і всеукраїнських конференціях. Сновидович І.Г. опубліковано 7 статей у наукових фахових виданнях України, 1 стаття у зарубіжному спеціалізованому виданні, 1 розділ у колективній монографії і 19 тез доповідей.

**Відомості про дотримання академічної доброчесності.** У дисертації та наукових публікаціях Сновидович І.Г. порушення академічної доброчесності не виявлено. Робота не містить ознак академічного плагіату, фальсифікації чи інших порушень, які могли би поставити під сумнів самостійний характер виконання дисертанткою представленої наукової роботи. Це дає змогу зробити висновок про дотримання вимог академічної доброчесності.

**Зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи.** Хоча загалом можна позитивно оцінити результати наукового дослідження Сновидович І.Г., необхідно зробити деякі зауваження та визнати, що у дисертаційній роботі є дискусійні положення, що зумовлені із складністю та широтою предмету дослідження.

1. У формуванні назв розділів і підрозділів дисертації доцільно ґрунтовніше підійти до формулювання їх назв. На нашу думку, недоречно використовувати у назві параграфів 1.2 і 1.3 використовувати один і той самий термін “підходи”. Доцільно було би відкоригувати використання цих слів і замінити їх іншими синонімами.

2. На с. 27 автор вважає, що методами дослідження є схеми, графіки та таблиці, оскільки “вони сприяють візуалізації результатів наукового

дослідження”. Вважаємо, що сутність наукового методу полягає у тому, щоб його застосування привело до виконання певної задачі, досягнення мети. У такий спосіб метод має виводити дослідника на одержання результату, орієнтованого на наукову новизну. Графіки, схеми і таблиці не дають можливості досягнути певної мети чи виконати задачу.

3. У таблиці 1.3 (с. 42) не здійснено групування авторів за ознаками дослідження і не повністю зрозуміло, як здобувачка у дисертаційній роботі доповнює напрацювання цих авторів.

4. У таблиці 1.5 (с. 52) представлено класифікацію управлінських компетентностей молодих фахівців і запропоновано критерій “за видами менеджменту”. Доцільно було би конкретизувати види управлінських компетентностей за кожним із запропонованих видів менеджменту.

5. На рисунку 3.2. дисертації (с. 145) відображено основні інструменти інформаційної й аналітичної підсистеми формування управлінських компетентностей молодих фахівців. Серед цих інструментів є факторний аналіз, економіко-статистичне оцінювання тощо. Однак, не повністю зрозумілою є необхідність включення їх до схеми, якщо в дисертації вони не використовуються.

Разом з тим, наведені зауваження та дискусійні положення дисертаційної роботи Сновидович І.Г. не є принциповими, вони націлюють на продовження наукових дискусій у цій сфері, не мають суттєвого впливу на загальну позитивну оцінку рецензованого дослідження і не погіршують його якість.

**Загальний висновок про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації.** Дисертаційна робота Сновидович І.Г. “Формування управлінських компетентностей молодих фахівців у закладах вищої освіти” виконана на актуальну тему. За своїм змістом дисертація є завершеною і самостійно виконаною кваліфікаційною науковою роботою.

Дисертаційна робота виконана на належному науково-методичному рівні, її зміст та логіка викладу матеріалу відповідають обраній темі дослідження та профілю спеціальності 073 “Менеджмент” галузі знань 07 “Управління та адміністрування”. Сформульовані в дисертації наукові положення, висновки і рекомендації є достовірними та всебічно обґрунтованими. Визначену мету

дослідження досягнуто, а основні завдання вирішено. Опубліковані наукові праці Сновидович І.Г. відображають зміст дисертації, основні результати дослідження, наукову новизну, практичну значущість та особистий внесок здобувачки.

За рівнем наукової новизни, теоретичним і практичним значенням одержаних результатів дисертаційна робота Сновидович І.Г. “Формування управлінських компетентностей молодих фахівців у закладах вищої освіти” відповідає вимогам наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 “Про затвердження Вимог до оформлення дисертації” та “Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії” (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, із змінами від 21 березня 2022 року № 341). Автор дисертаційної роботи, Сновидович Ірина Григорівна, заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 07 “Управління та адміністрування” за спеціальністю 073 “Менеджмент”.

Рецензент:

доктор економічних наук, професор,  
професор кафедри економіки України  
Львівського національного  
університету імені Івана Франка

Маріанна КІЧУРЧАК

Підпис Маріанни КІЧУРЧАК підтверджую:

Вчений секретар  
Львівського національного  
університету імені Івана Франка,  
доцент

Ольга ГРАБОВЕЦЬКА